

4037481 SHED/M : สาขาวิชา : สิ่งแวดล้อมศึกษา ; ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา)

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม/การใช้ทรัพยากรน้ำ/โครงการชลประทาน

T 132109

เพิ่มศักดิ์ สัจจะเวท : การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรน้ำของเกษตรกรจากโครงการชลประทาน กรณีศึกษา : โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแ่ง จังหวัดร้อยเอ็ด (THE PARTICIPATION IN WATER RESOURCES UTILIZATION OF FARMERS FROM IRRIGATION PROJECT CASE STUDY : HUAI AENG PROJECT ROI-ET PROVINCE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วศิน ปลื้มเจริญ, ศษ.ม., เต็มดวง รัตนทัศนีย์, วท.บ., M.A., สุภชัย สุกรวรรณ พบ.ม., 138 หน้า, ISBN 974-04-1912-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำจากโครงการชลประทาน ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำจากโครงการชลประทานและปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่อยู่ในเขตชลประทาน โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแ่ง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 335 คน ร่วมกับการสัมภาษณ์บุคคลที่มีบทบาทสำคัญของสมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน อ่างเก็บน้ำห้วยแ่ง จำนวน 6 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า เกษตรกรในเขตชลประทาน โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแ่ง มีส่วนร่วมในการใช้น้ำจากโครงการชลประทานในระดับปานกลาง โดยขึ้นอยู่กับจำนวนพื้นที่เพาะปลูกประเภทของพืชที่ปลูก และการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ดูงาน แต่ไม่ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ลักษณะการถือครองที่ดิน และระยะเวลาที่อาศัยทำกิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสาเหตุที่ทำให้มีปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรน้ำของเกษตรกรจากโครงการชลประทาน ก็เนื่องจากเห็นเป็นหน้าที่ของราชการ ไม่ได้ค่าตอบแทน และไม่เห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ หน่วยงานภาครัฐจะต้องให้เกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชลประทานระดับโครงการ และต้องสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มผู้ใช้น้ำอย่างจริงจังและใกล้ชิด รวมถึงจะต้องให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรอย่างเป็นทางการและต่อเนื่อง สำหรับตัวเกษตรกรเองก็ควรมีสำนึกในความเสียสละ ไม่คำนึงถึงผลตอบแทนในรูปแบบของเงินตราและสิ่งของ โดยคำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก และต้องพยายามพึ่งพาตนเองก่อนเป็นอันดับแรก